

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно–педагогічна академія»
Харківської обласної ради

ЗАТВЕРДЖУЮ

Галина ПОНОМАРЬОВА

ПОЛОЖЕННЯ

**про порядок визнання результатів навчання,
отриманих у неформальній освіті**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні Вченої ради

(протокол № 5 від 21.12.2022)

Харків, 2022

1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ

1.1. «Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті» (далі – Положення), розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (від 01.07.2014р. № 1556-VII (зі змінами); Закону України «Про освіту» (від 05.09.2017 р. № 2145-VIII); наказу МОН України № 130 від 08.02.2022, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 березня 2022 року за № 3258/37664 «Про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій перед вищою освітою результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти»; «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність», затвердженого постановою КМУ № 579 від 12.08.2015 року; додатку до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (п. 6 розділ I наказу МОН України від 11.07.2019 р. № 977); методичних рекомендацій для експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми (рішення НАЗЯВО, протокол від 29.08.2019 р. № 9), інших нормативних документів Міністерства освіти і науки України, постанов Кабінету Міністрів України, Статуту і Положень Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (далі – Академія).

1.2. Положення визначає порядок визнання результатів навчання для студентів першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього освітньо-наукового рівнів, набутих у неформальній освіті.

1.3. Положення є обов'язковим для використання в діяльності кафедр і структурних підрозділів під час освітнього процесу.

1.4. У Положенні використовуються такі терміни та визначення:

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Неформальна освіта (Non-formal education) – освіта, яка є інституалізована, цілеспрямована, спланована особою або організацією, що забезпечує надання освітніх послуг. Визначальною характеристикою неформальної освіти є те, що вона є доповненням та/або альтернативою формальної освіти в навчанні протягом усього життя.

Неформальна освіта не обов'язково має спрямовану структуру; може бути короткою за тривалістю та/або низькою за інтенсивністю; зазвичай, організовується очно (короткострокові курси, тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні тощо) та дистанційно (дистанційні курси, вебінари тощо).

Види неформальної освіти:

- професійні курси/тренінги – це тренінги та/чи семінари для працівників закладів освіти з підвищення кваліфікацій та/чи здобуття нових навичок. За цільовою аудиторією поділяються на корпоративні (за ініціативи ЗВО) та індивідуальні (за ініціативи здобувача освіти);
- громадянська освіта включає в себе неформальні соціальні інститути (громади, бібліотеки, громадські організації, профспілки тощо);

- онлайн-освіта – це інтернет-курс з масштабною інтерактивною участю та відкритим доступом через Інтернет. Онлайн-освіта надає можливість використання інтерактивного форуму користувачів, які допомагають створити спільноти здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, співробітників (Додаток А);
- професійні стажування – навчання персоналу на робочому місці під керівництвом відповідальної особи після теоретичної підготовки або одночасно з нею з метою практичного оволодіння новими знаннями, формами, методами, адаптації до об'єктів обслуговування та керування, набуття навичок швидкого орієнтування на робочому місці та інших прийомів роботи.

Предметна комісія – комісія, яка створюється розпорядженням декана факультету, у завдання якої входить порівняння навчальних планів відповідної спеціальності (освітньо-професійної програми та Академічної довідки, індивідуального навчального плану (залікової книжки) студента, інших документів, які дають можливість студентові претендувати на перезарахування кредитів і результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів.

Результати навчання та компетентності, необхідні для присудження освітніх та/або присвоєння професійних кваліфікацій, можуть досягатися та здобуватися у системі неформальної освіти.

Освітня кваліфікація – визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей).

Форми визнання результатів навчання:

валідація (означає визнання компетенцій і знань, отриманих людиною незалежно від місця і форми, часу їх набуття);

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної освіти, визнаються в Академії шляхом валідації.

Засоби валідації результатів неформального навчання – екзаменаційні білети, контрольні та тестові завдання, кваліфікаційні пробні роботи, інструменти, обладнання, матеріали та інші засоби відповідно до рівня кваліфікації.

Перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті – процес визнання в системі формальної освіти знань, умінь та інших компетентностей, набутих у неформальній освіті.

Повне перезарахування результатів навчання – процес визнання в системі формальної освіти знань, умінь та інших компетентностей, набутих у неформальній освіті як результату вивчення освітнього компоненту в цілому.

Часткове перезарахування результатів навчання – процес визнання в системі формальної освіти знань, умінь та інших компетентностей, набутих у

неформальній освіті як часткових результатів вивчення освітнього компоненту (отримання певної кількості балів із загального обсягу).

2. ПРАВИЛА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ У НЕФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ

2.1. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОП, за якою він навчається.

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компоненту.

2.2. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, розповсюджується на обов'язкові та вибіркові компоненти навчального плану ОПП. Визнання результатів не розповсюджується на державну атестацію.

2.3. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, дозволяється для освітніх компонентів, викладання яких за навчальним планом ОПП починається з другого семестру.

2.4. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

2.5. Загальний обсяг освітніх компонентів освітньої програми, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної освітньої програми.

2.6. Результати навчання у неформальній освіті можуть зараховуватися як індивідуальна робота здобувача при відповідності заходу і освітнього компоненту один раз в межах одного підсумкового модульного контролю. Зарахування може проводитися як за максимальною кількістю балів, так і меншою, відповідно до зазначених в силабусі критеріїв щодо присвоєння балів, які відводяться на індивідуальну роботу за даним освітнім компонентом.

3. ПОРЯДОК ТА ПРОЦЕДУРА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ У НЕФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ

3.1. Валідація результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, передбачає такі етапи:

– студент звертається із заявою на ім'я завідувача кафедри з проханням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній освіті (Додаток Б).

До заяви додаються документи (сертифікати, свідоцтва, посилання тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання, набутих під час неформальної освіти.

У разі наявності в здобувача результатів навчання з освітніх компонентів, які

він набув/виконав самостійно протягом неформальної освіти, він вказує це в заяві з проханням призначити позачерговий підсумковий контрольний захід та надає резюме з відповідною інформацією.

Строк розгляду заяви та прийняття рішення про можливість/неможливість проводити подальші процедури визнання на основі наданої заявником інформації становить не більше десяти робочих днів. У разі направлення запитів про підтвердження або уточнення необхідної інформації до зазначених суб'єктів, які здійснювали неформальне навчання, строк розгляду заяви продовжується до отримання зазначеної інформації та її опрацювання.

3.2. За розпорядженням завідувача кафедри відповідної кафедри створюється Предметна комісія, до якої входять:

- завідувач випускової кафедри ОП, за якою навчається студент;
- науково-педагогічний працівник, відповідальний за освітній компонент, що пропонується до перезарахування на основі визнання результатів навчання, набутих у неформальній освіті;
- інший науково-педагогічний працівник випускової кафедри (як правило, куратор групи, де навчається здобувач освіти);
- представник студентського самоврядування.

Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях Комісії обов'язкова.

3.3. Предметна комісія розглядає надані документи, проводить аналіз їх відповідності програмі (силабусу) освітнього компонента, проводить співбесіду зі здобувачем та ухвалює одне з рішень:

- не визнавати результати, набуті під час неформального навчання;
- визнати результати, набуті під час неформального навчання та зарахувати їх як семестрову атестацію з відповідного освітнього компонента;
- частково визнати результати, набуті під час неформального навчання та зарахувати їх як поточну атестацію з відповідного змістовного модуля освітнього компоненту;
- призначити вид підсумкового оцінювання відповідно до зазначеного у навчальному плані для освітнього компоненту, що може бути перезарахований.

3.4. За результатами валідації Предметна комісія формує протокол, у якому міститься висновок для деканату стосовно визнання чи не визнання результатів навчання, отриманих під час неформальної освіти (Додаток В). Якщо здобувач отримав менше ніж 60 балів, то результати навчання, набуті у неформальній освіті, не валідуються.

3.5. Сертифікат відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче як B2) з освітнього компонента «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» обов'язкової частини навчальних планів усіх ОПП та всіх рівнів вищої освіти дає підстави для перезарахування з підсумковою оцінкою 100 балів.

3.6. У разі перезарахування освітнього компонента до особистої справи студента вносяться: назва освітнього компонента, загальна кількість кредитів/годин, бали та підстава для перезарахування (номер протоколу засідання предметної комісії).

Здобувач звільняється від вивчення перезарахованого освітнього компонента (модуля) в наступному семестрі.

3.7. У разі перезарахування лише окремого змістовного модуля/модулів освітнього компоненту студент звільняється від виконання відповідних завдань, отримуючи за них максимальний бал, і це обов'язково враховується викладачем під час вивчення здобувачем компоненту, а також виставлення підсумкової оцінки з освітнього компонента.

3.8. У разі негативного висновку предметної комісії щодо визнання результатів навчання, набутих під час неформальної освіти, здобувач має право звернутися з апеляцією до декана відповідного факультету (Додаток Г).

Відповідно до рішення декана створюється апеляційна комісія у складі:

- декана факультету;
- науково-педагогічних працівників, які є фахівцями відповідного профілю і не входили до Предметної комісії, що попередньо працювала;
- представника студентського самоврядування.

3.9. Апеляційна комісія за результатами розгляду скарги приймає рішення про повне або часткове задоволення скарги чи про залишення поданої скарги без задоволення, призначення повторної атестації.

Рішення апеляційної комісії є остаточним.

4.0. Здобувач освіти не може бути звільненим від атестації за підсумками визнання результатів неформального навчання.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Це Положення набирає чинності з моменту його затвердження та є обов'язковим до виконання всіма учасниками освітнього процесу.

4.2. Контроль за виконанням Положення покладається на першого проректора.

4.3. У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і вступають у дію внесені зміни.

Орієнтовні інтернет-платформи для неформальної освіти

1. Prometheus – український MOOC, що надає можливість безкоштовно створювати онлайн-курси, за умови якісного та відповідного до цінностей ресурсу контенту (<https://prometheus.org.ua/>);
2. EdEra – український освітній проєкт, що створює повноцінні онлайн-курси та супроводжуючі матеріали широкого профілю. (<https://www.ed-era.com/>);
3. edX – інтернет платформа масових відкритих інтерактивних курсів. Проводить онлайн-курси університетського рівня в широкому діапазоні дисциплін для слухачів зі всього світу на безоплатній основі, а також проводить дослідження в галузі навчання (<https://www.edx.org/>);
4. ВУМ online – платформа громадянської освіти, яка створює онлайн-курси для розвитку українського суспільства (<https://vumonline.ua/>);
5. Технічна студія «Винахідник» – розвиває якість освіти за допомогою LEGO через свої курси навчання та франшизу, що контролює дотримання цінностей та стандартів якості навчання (<https://jobs.dou.ua/companies/tehnichna-studiya-vinahidnik/>);
6. Інша Освіта – українська громадська організації, що працює за стандартами неформальної освіти Німеччини «Theodor Heuss Kolleg» (<https://insha-osvita.org/>);
7. Навчай для України – організація, що залучає молодих спеціалістів для викладання в школах України (<https://teachforukraine.org/>);
8. Khan Academy – освітня організація, створює лекції у формі YouTube відео. Веб-сторінка організації має практичні заняття та методичні матеріали для вчителів. Усі ресурси доступні безкоштовно для кожного в усьому світі (<https://www.khanacademy.org/>).

Додаток Б

Зразок заяви про визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті

Завідувачу кафедри
Комунального закладу «Харківська
гуманітарно-педагогічна академія» Харківської
обласної ради

студента(ки) _____ курсу _____ групи
_____ факультету
освітньо-професійної програми

денної або заочної форми навчання

(ПІБ студента)

Адреса: _____
Номер контактного телефону: _____

Заява

Прошу визнати результати навчання, набуті мною в неформальній освіті, як семестрову модульну атестацію з освітнього компоненту «_____».

Документи (*особисто завірені копії документів*), що підтверджують набуття відповідних результатів навчання, додаються:

(*зазначити: назву та дату видачі документа, організацію, яка видала документ, посилання на її сайт, назву курсу, обсяг курсу, досягнуті результати навчання тощо*).

(дата)

_____ (підпис)

З правилами проведення валідації результатів неформальної освіти ознайомлений

_____ (підпис)

Заява має бути завізована:

- *деканом факультету*

Зразок визнання результатів підсумкового контролю

Протокол від «_____» _____ 20____ р. № _____

Засідання предметної комісії з валідування результатів неформальної освіти, створеної розпорядженням декана _____ №____ від «_____» _____ 20____ р.

Склад предметної комісії:

Голова: _____

Члени: _____

Розглядали:

Підсумковий контроль щодо визнання результатів навчання, набутих у неформальній освіті студентом _____, для перерахування освітнього компонента ОП _____ . Питання білета та оцінка відповіді:

1. _____ ;

2. _____ ;

(зазначити питання білета та кількість балів за відповіді з кожного питання)

Рішення предметної комісії:

1. За результатами аналізу відповідей студента _____ на питання білета та виконання індивідуального завдання (за наявності), ВИСТАВИТИ за підсумковий контроль кількість балів ЄКТС «_____».

2. ВИЗНАТИ результати підсумкового контролю як семестрову модульну атестацію з освітнього компонента ОП

_____. Голова
комісії: _____ Члени комісії:

З рішенням комісії ознайомлений

_____ ПІБ студента _____ підпис _____ дата _____

Зразок апеляційної заяви

Декану факультету
Комунального закладу «Харківська
гуманітарно-педагогічна академія» Харківської
обласної ради

студента(ки) _____ курсу _____ групи
_____ факультету
освітньо-професійної програми

денної або заочної форми навчання

(ПІБ студента)

Адреса: _____

Номер контактного телефону: _____

Заява

Прошу переглянути достовірність рішення предметної комісії щодо визнання результатів навчання, набутих мною в неформальній освіті, як семестрову модульну атестацію з освітнього компоненту

Документи (*особисто завірені копії документів*), що подаються на розгляд апеляційної комісії:

– заява студента _____ щодо визнання результатів навчання, набутих у неформальній освіті як семестрової модульної атестації з освітнього компоненту

– документи, що підтверджують набуття результатів навчання: _____

протокол засідання предметної комісії від «__» _____ 20__ р. № __

– інші матеріали: _____

(дата)

(підпис)